

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Vrije Kleuterschool Klein Klein Kleuterke te SINT-
ULRIKS-KAPELLE**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 5264

Instelling Vrije Kleuterschool Klein Klein Kleuterke

Directeur Els DE BACKER

Adres Brusselstraat 711 - 1700 SINT-ULRIKS-KAPELLE

Telefoon 02-453.93.21

E-mail kkk-directie@skynet.be

Website www.kleinkleinkleuterke.be

Bestuur van de instelling Kath. Kleuteronderwijs Kapelle

Adres Brusselstraat 711 - 1700 SINT-ULRIKS-KAPELLE

Scholengemeenschap Samen voor beter

Adres Rozenlaan 45 - 1700 DILBEEK

CLB Vrij CLB Noordwest - Brabant

Adres Nieuwstraat 120 - 1730 ASSE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-01-2017, 17-01-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-01-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 03-02-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Dirk PIQUEUR

Teamleden Yves VAN MOORLEGHEM

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	8
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: vaststellingen Nederlands, wetenschappen en techniek, mens en maatschappij.....	9
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	12
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	12
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Deskundigheidsbevordering	14
4.2 Leerbegeleiding.....	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	19
6.3 Wat moet de school verbeteren?	19
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	20
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	20

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Kleuterschool Klein Klein Kleuterke te Sint-Ulriks-Kapelle, een deelgemeente van Dilbeek. Het leerlingenaantal in deze kleinschalige autonome kleuterschool stijgt geleidelijk waardoor de school vanaf dit kalenderjaar een vijfde kleuterklas kan inrichten. Deze uitbreiding veroorzaakt plaatsgebrek waarvoor het schoolbestuur een tijdelijke oplossing vond in het aanpalende oude kloostergebouw. Toekomstgericht moet de school op zoek naar een definitieve oplossing om het capaciteitsprobleem aan te pakken. Bijna alle kleuters stromen door naar de nabij gelegen gemeentelijke lagere school. De samenwerking verloopt vlot en de kleuterschool kan voor twee klasgroepen gebruik maken van de moderne gymzaal van deze lagere school. De leerlingen wonen vooral in het eigen dorp en in enkele aangrenzende deelgemeenten. Het aantal anderstalige leerlingen groeit, maar blijft beheersbaar. De school is sterk verankerd in de lokale gemeenschap en het personeelsteam is vrij ervaren.

In haar oordeel houdt de inspectie rekening met de specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 10 januari 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. Ze ging de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands, voor wetenschappen en techniek en voor mens en maatschappij de ontwikkelingsdoelen na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na.

De kleuteronderwijzers kennen de verwachtingen van het leerplan voor de onderzochte leergebieden in voldoende mate. Het thematisch aanbod is breed, gevarieerd en vrij volledig. De domeinen van de leergebieden komen frequent en vrij evenwichtig aan bod. De verticale samenhang binnen het thematisch aanbod is beperkt en bindende afspraken over een graduele inhoudelijke opbouw ontbreken grotendeels. Functioneel taalvaardigheidsonderwijs zit niet in de vingers van de meeste kleuteronderwijzers. Het schoolteam beschikt over voldoende speel- en ontwikkelingsmaterialen. De kleuteronderwijzers benutten de onderwijstijd functioneel. Ze registreren doorgaans veel observatie- en evaluatiegegevens, maar een goede afstemming op de na te streven leerdoelen ontbreekt. De communicatie met de ouders verloopt laagdrempelig en via verschillende kanalen. De beeldvorming over de kleuters bevat veel informatie, maar is soms algemeen geformuleerd wat een adequate en concrete aanpak bemoeilijkt. De leerbegeleiding gebeurt vooral intuïtief en mist doelgerichtheid. Verschillende initiatieven inzake sociale en emotionele begeleiding bevorderen een positief school- en klasklimaat. Het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters is een fundamentele pijler van het pedagogisch project en alle kleuteronderwijzers besteden er bijzondere aandacht aan.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam haar deskundigheidsbevordering vrij doelgericht aanpakt. Het opteert vooral voor teamgerichte nascholing die goed is afgestemd op de gekozen prioriteiten. Van een aantal professionaliseringsinitiatieven is momenteel weinig effect op de klasvloer merkbaar. Dit toont aan dat de doeltreffendheid van dit proces niet zo goed scoort.

De school pakt haar leerbegeleiding op schoolniveau doelgericht aan en beschikt, ondanks een beperkt aantal uren, over een degelijke zorgstructuur. De doeltreffendheid van de leerbegeleiding heeft nog een ruime groeimarge omdat de uitvoering van de ondersteunende zorginterventies op de klasvloer soms weinig doordacht gebeurt.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat de school kan rekenen op een gedreven intern leiderschap om het pedagogisch project waar te maken. De ondernomen acties sluiten nauw aan bij de krachtige visie en de duidelijke profilering van de school. De teamleden ervaren voldoende betrokkenheid bij de besluitvorming. Om verbeteracties duurzaam in de schoolwerking te verankeren zijn meer duidelijke en transparante afspraken en sturing en coaching tot op de klasvloer nodig. In het schoolteam is voldoende bereidheid en ontwikkelingsdynamiek aanwezig om de onderwijskwaliteit te bewaken en - zo nodig - bij te sturen.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne wijst uit dat het preventiebeleid voldoende inspanningen levert om de nodige maatregelen te nemen om de veiligheid van de huidige leer- en leefomgeving van de school te bewaken. Op basis van de analyse van documenten en van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting zijn er voldoende indicaties dat de school voldoet aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert met uitzondering van het uitwerken en goedkeuren van een kwaliteitsvol nascholingsplan.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor het kleuteronderwijs. Binnen het schoolteam is het draagvlak voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces verder te zetten. De kleuteronderwijzers kunnen zelf de onderwijskwaliteit blijven verbeteren. Ze kunnen zich hierbij laten inspireren door de aanbevelingen in dit verslag. De onderwijsinspectie waardeert de inspanningen van alle betrokkenen en wenst de school alle succes toe om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers plannen en werken een doelgericht en evenwichtig talig onderwijsaanbod uit. Zinnvolle speelleermaterialen ondersteunen de talige ontwikkeling van de kleuters.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate na. Het thematisch aanbod is breed en de domeinen van het leergebied komen evenwichtig aan bod. De kleuters krijgen voldoende kansen om de werkelijkheid onderzoekend te verkennen. Diverse ontdek- en ontwikkelingsmaterialen dragen hiertoe bij.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate na. De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. De kleuters krijgen voldoende kansen om zich te oriënteren in de tijd en in de ruimte. Aangepaste speelleerplekken bij elk thema en goed uitgewerkte methodieken dagen hen uit om de omgeving te leren kennen en met elkaar in interactie te treden.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: vaststellingen Nederlands, wetenschappen en techniek, mens en maatschappij

Curriculum	Uit de onderzochte klaspraktijk, de klasblogs, het beschikbare kleuterwerk en uit de evaluatie- en outputgegevens blijkt dat de kleuteronderwijzers de decretale ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreven en de kleuters goed voorbereiden op het vervolgonderwijs in de lagere school.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	Zowel het referentiekader van de onderwijskoepel als de leerplannen zijn richtinggevend om het activiteitenaanbod te plannen. De kleuteronderwijzers kennen de verwachtingen van de leerplannen van de onderzochte leergebieden in voldoende mate. Ze plannen een doorgaans rijk, evenwichtig en breed aanbod dat goed is afgestemd op de leerplandoelen. De verschillende domeinen van de leergebieden komen regelmatig en voldoende evenwichtig aan bod. Alle kleuteronderwijzers hanteren een digitaal platform als planningsinstrument. Het team maakte afspraken voor een eenvormig gebruik, maar in de praktijk passen de kleuteronderwijzers deze niet gelijkgericht toe. Dit bemoeilijkt een planmatige en doelgerichte uitwerking van een passend onderwijsaanbod. Over het selecteren van (dominante) doelen bestaat eveneens onduidelijkheid omdat de kleuteronderwijzers verschillende referentiekaders door elkaar gebruiken. Dit leidt soms tot verwarring en zorgt voor een minder helder globaal overzicht op de volledigheid van het onderwijsaanbod. Het thematisch aanbod sluit nauw aan bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters en vertoont voldoende horizontale samenhang. De verticale samenhang over de leeftijdsgroepen heen is veeleer beperkt. De kleuteronderwijzers beschikken over weinig bindende afspraken (leer- of groeilijnen) die de leerplandoelen concretiseren, de leerinhouden gradueel opbouwen (bv. over aan te brengen woordenschat) en de didactische aanpak binnen de verschillende leeftijdsgroepen uittekenen. In het kader van het leergebied Nederlands zet het team acties op om meer in te spelen op het groeiend aantal anderstalige kleuters. Zinnvolle initiatieven zoals de boekenkar en de verteltassen getuigen hiervan. Hoewel al goede aanzetten aanwezig zijn, zit functioneel en efficiënt taalvaardigheidsonderwijs momenteel niet in de vingers van de meeste kleuteronderwijzers. De mate waarin de kleuters voldoende kansen krijgen tot exploreren en experimenteren is leerkrachtafhankelijk. In enkele klassen stimuleert een uitdagende leeromgeving met veel prikkels, het actief leren en de betrokkenheid van de kleuters. In andere klassen zijn de hoeken en de speelleerplekken minder uitdagend uitgebouwd. Kinderen krijgen in enkele klassen minder kansen om de schoolomgeving en de wereld rondom zich heen te verkennen.

De bezorgdheid voor het welbevinden en de betrokkenheid als basisvoorwaarde om tot leren te komen, bevordert de brede en harmonische ontwikkeling van de kleuters.

Zinvolle integratieactiviteiten, hospiteerbeurten en enkele inhoudelijke afspraken tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar van de nabij gelegen gemeentelijke lagere school bevorderen een vlotte doorstroom van de kleuters.

Onderwijsorganisatie

Klasmanagement

Onderwijstijd

De kleuteronderwijzers benutten de voorziene onderwijstijd functioneel. Ze pakken veelvuldig terugkerende activiteiten zoals opruimen, koek-en-drankmomenten, toiletbezoek en aan jassen aan- en uitdoen efficiënt aan zodat voldoende effectieve onderwijstijd voor doelgerichte activiteiten overblijft.

In de meeste klassen bevorderen een aantrekkelijke inrichting en een goed klasmanagement een vlotte organisatie.

Materieel beheer

Uitrusting

Ontwikkelingsmaterialen

De materiële uitrusting voldoet om de leerplannen van de onderzochte leergebieden toe te passen. De kleuteronderwijzers beschikken over voldoende ontwikkelingsmaterialen om taalinteractie uit te lokken, om kleuters ervaringskansen te bieden en om hun onderzoeksvaardigheden en attitudes te stimuleren. Het boekenaanbod is gevarieerd en het sluit nauw aan bij het behandelde thema.

In sommige klassen zijn de hoeken en de speelleerplekken minder talig, werkelijkheidsnabij en uitdagend ingericht.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Kindvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers registreren in meer of mindere mate allerlei reflecties en observaties over het verloop van de activiteiten en over de ontwikkeling van de kleuters. Het schoolteam reflecteert momenteel niet over de functionaliteit en de efficiëntie van de verschillende registratiesystemen.

De evaluatiepraktijk verloopt in beperkte mate doelgericht omdat de afstemming van observaties op de doelenselectie grotendeels ontbreekt. De geregistreerde informatie in het digitale kindvolgsysteem is dikwijls vrij vaag en algemeen geformuleerd waardoor ze minder bruikbaar is om er gerichte bijsturingsacties aan te koppelen.

Indien nodig gebruikt het team genormeerde tests om de taalontwikkeling of de schoolrijpheid na te gaan. De systematische screening van het welbevinden en de betrokkenheid (en deels ook van enkele competenties) sluit nauw aan bij de visie en het pedagogisch project van de school.

Rapporteringspraktijk
*Interne en externe
communicatie
Evenwichtig en volledig*

De school besteedt bewust aandacht aan een laagdrempelige en functionele communicatie met de ouders. De kleuteronderwijzers benutten verschillende kanalen om de ouders te informeren over de klas- en schoolwerking en over het functioneren van hun kind. Via onder meer formele en informele oudercontacten, schoolpoortgesprekken en de klasblogs brengen de teamleden de ouders op de hoogte van wat hun kleuter beleeft en welk ontwikkelingsproces hij doormaakt. De kleuteronderwijzers en de zorgcoördinator registreren relevante informatie over deze oudergesprekken in het digitale zorgdossier.

Via een overgangsfiche op het einde van de derde kleuterklas geeft het schoolteam een onderbouwd advies over de schoolrijpheid en de capaciteiten of beperkingen van de kleuters. De overgangsfiche biedt relevante informatie aan het vervolgonderwijs om een goede beginsituatie uit af te leiden.

Begeleiding
Leerbegeleiding
*Beeldvorming
Zorg*

De kleuteronderwijzers zijn de eerste verantwoordelijken voor een goede basiszorg in de klas. Ze zijn bekommerd om een goede ontwikkeling van de kleuters en proberen vooral intuïtief voor een goede ondersteuning en begeleiding te zorgen. In de planningsdocumenten zijn weinig sporen terug te vinden van differentiatie in het aanbod. De leerbegeleiding gebeurt hierdoor minder doelgericht.

De beeldvorming over de kleuters in het kindvolgsysteem bevat veel informatie maar is soms vrij algemeen geformuleerd. Een concrete zorgvraag ontbreekt in de opbouw van het zorgtraject. Dit bemoeilijkt het formuleren van een adequate aanpak voor de ondersteuning en leerbegeleiding van de kleuters. De registratie in het kindvolgsysteem schept wel duidelijkheid over wie welke ondersteunende acties zal ondernemen.

De uitvoering van de zorgondersteuning door de zorgleerkracht gebeurt weinig doelgericht. Er zijn weinig sporen terug te vinden van voorbereiding, overleg met de kleuteronderwijzer en evaluatie van de aanpak.

**Sociale en emotionele
begeleiding**
*Sociale vaardigheden
School- en klasklimaat*

De kleuteronderwijzers spannen zich in om een aangenaam school- en klasklimaat te creëren waarbij de kleuters zich veilig voelen om tot ontwikkeling te komen. Het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen is een essentiële pijler van het pedagogisch project van de school. Alle teamleden besteden hier bijzondere aandacht aan.

Verschillende initiatieven bevorderen een positief school- en klasklimaat en helpen de kleuters om hun sociale en communicatieve vaardigheden te ontwikkelen. De systematische aanpak via de projecten 'Rube en Rutje' en het 'Toverbos' zijn hier mooie voorbeelden van.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en kinderen. De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen.

Tijdens het bezoek ter plaatse stelde de onderwijsinspectie vast dat de zandbak in de schooltuin niet is afgedekt en dat de ramen, die uitgeven op de speelplaats, een gevaar voor de kleuters kunnen betekenen. Het schoolbeleid is zich bewust van de situatie en neemt dit op in haar globaal preventieplan.

De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het preventiebeleid de kwaliteit van de leer- en leefomgeving van leerlingen en personeel verder consequent zal bewaken en besluit met een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja

Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school beschikt over een impliciete visie over de werkwijze om de beroepsbekwaamheid van de teamleden op peil te houden en te versterken. Het team pakt dit proces vrij doelgericht aan.

Omwille van de kleinschaligheid van de school ligt de focus vooral op teamgerichte professionalisering. De geformuleerde schoolprioriteiten zijn sterk richtinggevend voor het bepalen van de gezamenlijke nascholingsinitiatieven. Deze worden zowel gevoed vanuit externe verwachtingen als vanuit noden die het team zelf ervaart.

In actiefiches beschrijft het team de aanpak van een gekozen prioriteit. Deze zijn dikwijls algemeen en vrijblijvend geformuleerd. De documenten missen concrete, haalbare doelen en afspraken zodat ieders verantwoordelijkheid voor een vlotte realisatie goed is afgebakend.

Ondersteuning Het voorgelegde nascholingsplan beperkt zich tot een inventarisatie van gevolgde en nog te volgen professionaliseringsinitiatieven. Naast de teamgerichte initiatieven kunnen de kleuteronderwijzers individueel nascholing volgen over aspecten die noodzakelijk zijn om hun kinderen in de klas beter te kunnen ondersteunen. Meestal zijn klasbezoeken en functioneringsgesprekken de aanleiding om teamleden gericht aan te sturen in hun individuele professionalisering. De school houdt het aantal individuele nascholingen de laatste schooljaren bewust beperkt.

In dit kleine schoolteam vormen de personeelsvergaderingen een goed platform voor inhoudelijke verdieping en verdere professionalisering. Daarnaast krijgen de teamleden kansen om kennis te maken met de manier van werken in enkele andere scholen.

De initiatieven van de scholengemeenschap spelen een groeiende rol in de verdere professionalisering van het schoolteam. De zorgteamleden, de leerkrachten lichamelijke opvoeding en de ICT-coördinatoren komen op regelmatig basis samen om ervaringen uit te wisselen en een beperkt aantal gezamenlijke afspraken te maken. Ze ervaren deze overlegfora als inspirerend voor hun eigen praktijk.

Doeltreffendheid De doeltreffendheid van dit proces scoort wisselend. Van een aantal professionaliseringsinitiatieven is het effect op de school- en klaspraktijk duidelijk merkbaar. Van enkele andere deskundigheidsbevorderende initiatieven is de impact op de klaspraktijk beperkt omdat het team te weinig afspraken maakt of de kwaliteitsverbeterende acties niet in de schoolwerking verankert.

Het schoolteam onderzoekt de doeltreffendheid van haar professionaliseringsbeleid niet systematisch. Enkele initiatieven zetten wel aan tot (zelf)reflectie maar dit gebeurt te vrijblijvend en leidt daarom in beperkte mate tot kwaliteitsverbetering.

Ontwikkeling De bereidheid tot verdere professionalisering en tot actieve participatie aan de schoolontwikkeling is aanwezig bij de meeste teamleden. Het schoolteam vindt een goed evenwicht tussen eigen prioriteiten uitwerken en inspelen op externe verwachtingen.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Het schoolteam beschikt over een schooleigen zorgvisie die nauw aansluit bij het pedagogisch project en die de uitgangspunten van de leerbegeleiding duidelijk beschrijft. De visie kwam tot stand in overleg met de andere scholen van de scholengemeenschap.

De zorgvisie gaat uit van een goed welbevinden en een sterke betrokkenheid van de kleuters als basisvoorwaarde om tot leren te komen. Daarnaast hanteert de school de verschillende fases van het zorgcontinuüm om zijn zorgwerking op te enten. De kleuteronderwijzer is daarbij de eerste verantwoordelijke voor de basiszorg in de klas.

Verschillende acties en initiatieven operationaliseren de visie op maat van de school. Een planmatige aanpak van de zorgwerking bevordert de doelgerichtheid van de leerbegeleiding.

Ondersteuning Het schoolteam beschikt over een beperkt aantal zorguren om de ondersteunende werking uit te bouwen. De directeur delegeert de zorgwerking grotendeels naar de ervaren zorgcoördinator. Ondanks de beperkte mogelijkheden bouwde deze - binnen de klijtlijnen van de visie - een degelijke zorgstructuur met duidelijke procedures uit.

Klasscreenings (welbevinden, betrokkenheid en enkele competenties) en de registraties in het digitaal kleutervolgsysteem vormen de basis voor het zorgoverleg in het pré-MDO (multidisciplinair overleg) en voor het maken van afspraken over de ondersteuning in de klas. Het efficiënt gebruik van het digitaal kleutervolgsysteem voor het plannen en opvolgen van de zorginterventies heeft nog een groeimarge.

Tijdens het MDO overlegt de school met het Centrum voor Leerbegeleiding (CLB) over aanpak van kleuters die een uitbreiding van zorg nodig hebben. De besluiten van het overleg zijn traceerbaar in het kindvolgsysteem. De school werkt goed samen met externe diensten en therapeuten.

- Doeltreffendheid** De school brengt de doeltreffendheid van haar leerbegeleidende initiatieven in beperkte mate in kaart. Vooral op leerlingenniveau zijn sporen terug te vinden van evaluatie en reflectie over enkele ondersteunende acties. Op klas- en schoolniveau reflecteert het team in mindere mate over de effectiviteit van de zorgaanpak. Toch is in het team een spontane bezorgdheid om het welbevinden van de kinderen aanwezig en groeit bij de meeste teamleden een cultuur van zelfreflectie om beter te kunnen inspelen op zorgvragen van de kleuters.
- Ontwikkeling** De school houdt in belangrijke mate rekening met externe verwachtingen en past deze toe in de eigen werking. Het schoolteam staat open voor nieuwe ontwikkelingen om beter tegemoet te komen aan de toenemende zorgvragen van de kinderen. Het hecht voldoende belang aan professionalisering over leerbegeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur is de spilfiguur van het interne leiderschap in deze kleinschalige autonome kleuterschool. Zij neemt initiatief, is zichtbaar aanwezig voor de kleuters, de ouders en de teamleden en slaagt erin om op een gedreven manier richting te geven aan het schoolbeleid. De teamleden waarderen haar inzet en betrokkenheid.

De zorgcoördinator trekt mee aan de kar om op haar terrein inhoudelijk en organisatorisch mee richting te geven en de koers te bewaken.

De directeur ervaart de goede samenwerking binnen de scholengemeenschap en het overleg met directies van andere autonome kleuterscholen als ondersteunend voor de uitvoering van haar taak.

Visieontwikkeling Het schoolteam besteedt bewust aandacht aan de ontwikkeling van een krachtige, gedragen schoolvisie. De school profileert zich op een herkenbare manier naar buiten uit en positioneert zich hiermee als een kleinschalige maar volwaardige partner binnen het schoollandschap. Het schoolteam stelt zich laagdrempelig op ten opzichte van de ouders en de buurt. Deze engageren zich regelmatig voor allerlei ondersteunende initiatieven en dragen zo bij tot een positieve schoolcultuur.

De school toetst zijn prioritaire werkpunten en daaraan gekoppelde acties steeds af aan de geformuleerde schoolvisie.

Het schoolwerkplan bevat naast praktisch-organisatorische afspraken ook een aantal documenten over inhoudelijke aspecten van de schoolwerking. Toch functioneert dit schoolwerkplan voor de teamleden in beperkte mate als werkinstrument dat alle inhoudelijke krijtlijnen vastlegt voor hun pedagogisch-didactisch handelen.

Besluitvorming Door de kleinschaligheid heeft deze school weinig nood aan extra ondersteunende overlegstructuren en werkgroepen. De personeelsvergadering is het belangrijkste platform voor overleg en besluitvorming. Zowel praktisch-organisatorische als inhoudelijke agendapunten komen aan bod. De teamleden ervaren voldoende betrokkenheid bij het besluitvormingsproces.

Het overleg binnen het personeelsteam leidt te weinig tot duidelijke en transparante afspraken die richting geven aan de te volgen aanpak en die ieders verantwoordelijkheid hierin goed afbakent.

Kwaliteitszorg Via enkele tevredenheidsbevragingen en eveneens door overleg met de nabij gelegen gemeentelijke lagere school probeert de school zicht te krijgen op enkele aspecten van haar interne kwaliteit. Van een systematische en permanente aandacht voor kwaliteitszorg is echter voorlopig geen sprake.

Het is voor de school nog een uitdaging om geoperationaliseerde en evalueerbare doelen te formuleren om de effectiviteit van de opgezette acties gericht te kunnen evalueren. Een kritische reflectie over het aantal en de haalbaarheid van de gekozen schoolprioriteiten is aangewezen zodat het implementatieproces meer kans op slagen heeft. Om pedagogisch-didactische afspraken structureel te verankeren, is meer sturing en coaching tot op de klasvloer noodzakelijk.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. De kleuteronderwijzers zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht om kleuters met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen. De kleuteronderwijzers bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen.

De kleuteronderwijzers hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen.

Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van de kleuters in kaart brengt.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen.

De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod in voldoende mate af op de verwachtingen van het leerplan.
- De kleuteronderwijzers gaan sterk uit van het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters en hebben veel aandacht voor hun harmonische ontwikkeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De directeur stemt de deskundigheidsbevordering van het team sterk af op de prioritaire noden van de school.
- De directeur en de zorgcoördinator bouwen een sterke ondersteuningsstructuur uit voor leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school profileert zich duidelijk en kadert haar prioritaire werkpunten op een herkenbare wijze aan de schoolvisie.
- Het schoolteam is geëngageerd en vernieuwingsgezind.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen binnen de onderzochte leergebieden meer inhoudelijke afspraken maken die de verticale samenhang over de leergroepen heen bevorderen.
- De kleuteronderwijzers kunnen zich verdiepen in functioneel taalvaardigheidsonderwijs.
- De kleuteronderwijzers kunnen de observatie- en de evaluatiepraktijk beter doen aansluiten bij de doelenselectie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorgleerkracht kan de uitvoering van de zorginterventies planmatiger en doelgerichter aanpakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan afspraken duidelijk en transparant formuleren en ze verankeren in het schoolwerkplan.
- Het schoolteam kan het proces van kwaliteitszorg systematischer aanpakken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- Het schoolteam moet beschikken over een nascholingsplan en dit laten goedkeuren door het lokaal onderhandelingscomité of bij ontstentenis door de algemene personeelsvergadering (Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs art. 8).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Dirk PIQUEUR de inspecteur-verslaggever	Els DE BACKER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	